Ankenævnet *for* Forsikring

Den 6. juni 2018 blev i sag nr. 89958:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne hos Nordea Pension. Hun klager ved sin advokat over selskabets afslag på at yde dækning ved tab af erhvervsevne efter den 31/12 2015.

Selskabet har ydet dækning for tab af erhvervsevne fra den 7/10 2008 til 31/12 2015, hvorefter selskabet har standset udbetalingerne med henvisning til, at klagerens erhvervsevnetab (indtjeningsevnen) ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, såfremt forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykke nedsættes til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Der er en karensperiode på tre måneder.

2. 89958

Klageren er indehaver af en selvstændig erhvervsvirksomhed, som hun siden 2008 har været ansat i fleksjob i. Hun har siden 1998 lidt af angst og periodiske depressioner.

Klagerens advokat har i tillæg til klageskemaet modtaget af nævnet den 8/10 2016 bl.a. anført:

> "Min klient tegner 1. december 1997 en erhvervsevnetabsforsikring (bilag 1). Min klient er på tegningstidspunktet ansat i familiens [virksomhed]. Efter sin fars død overtager min klient [virksomhed]. Efter overtagelsen af [virksomhed] har min klient løbende kontakt med den lokale repræsentant for forsikringsselskabet, da [virksomheds] forsikringer er placeret i selskabets skadeselskab. På trods af, at selskabet var vidende om, at min klient efter forsikringens tegning er blevet ejer af [virksomhed] bliver hun ikke på noget tidspunkt vejledt om, at hendes ejerskab af virksomheden kan være objektivt forhindrende for at opnå dækning fra forsikringen.
>
> Ved anerkendelse af min klients skadeanmeldelse i brev af 14. november 2008 (bilag 2) fremgår det, at min klient er berettiget til udbetaling frem til dækningens udløb 1. juli 2030 (står fejlagtigt 1930 i tilkendelsesbrevet), … dig forudsat, at hendes helbredstilstand ikke forbedres, der sker ændringer i fleksjob, hun tilkendes pension eller kommer i arbejde på almindelige vilkår. Selskabet forbeholder sig ret til hvert andet år, at tjekke min klients helbrdstilstand.
> …
> Af brevet formulering fremgår det, at tilkendelsen er varig. Selskabet tilkendegiver ikke, at tilkendelsen er midlertidig og tilkendt i en begrænset periode, hvorefter fortsættelse af dækningen vil blive taget op til fornyet vurdering.
>
> Min klient bliver ikke på noget tidspunkt gjort opmærksom på, at tilkendelsen er givet kulancemæssigt, som det fremgår af svar fra Nordea dateret den 30. marts 2016 (Bilag 3) og heller ikke, at man forbeholder sig ret til at tage tilkendelsen op til fornyet vurderingen på baggrund af min klient økonomiske forhold.
> ...
> Hvis selskabet af kulancemæssige årsager har frafaldet, at anvende vilkåret om indtjeningsevne, men senere vil bringe det i anvendelse skulle man have vejledt min klient herom. Specielt, da selskabet er vidende om min klients ejerskab af selvstændig virksomhed.
>
> Og det er en yderligere skærpende omstændighed, at selskabet i sit svar af 30. marts 2016 (Bilag 3) indledningsvis skriver:
>
> Det er ikke det faktum, at din klient står som ejer af [virksomhed], der er afgørende for vores vurdering. Det afgørende er derimod, at din klient efter vores vurdering påvirker virksomhedens indtjening og overskud, allerede fordi hun er ejer af virksomheden og samtidig er ansat i fleksjob i virksomheden.
>
> *(udskrift Bilag 3)*
> Som det fremgår er svaret modstridende, da selskabet i første linje benægter, at ejerskabet er et objektivt kriterie, men så i det næste punktum skriver, at det er det alligevel '...allerede fordi hun er ejer af virksomheden...'.

Alle de omtalte omstændigheder, som selskabet begrunder afslaget med, har selskabet været vidende om allerede ved tilkendelsen i 2008.

Selskabet er som nævnt oven for vidende om min klients ejerskab af virksomheden lang tid inden skaden anmeldes. Hvis ejerskabet er et objektivt forhindrende for udbetaling burde selskabet på det tidspunkt, hvor man bliver vidende om ejerskabet have reageret over for min klient, da min klient i princippet betaler for en forsikring, som selskabet ikke vil udbetale, da hun ud fra selskabets praksis ikke opfylder indtjeningskriteriet '... allerede fordi hun er ejer af virksomheden…'. Når man forholder sig passivt må det tages som udtryk for stiltiende accept.

Heller ikke ved den varige tilkendelse i 2008 tager Nordea forbehold for retten til at bringe indtjeningsevnen ind i vurderingen for den fremadrettede udbetaling. Herved giver man ikke min klient mulighed for at søge et fleksjob i en anden virksomhed, så der ikke var konflikt mellem hendes ejerskab af virksomheden og hendes ret til udbetaling. Herved var hun blevet ligestillet med de alle andre forsikrede, der objektivt vurderes på deres indtjeningsevne og ikke på afkastet af et formuegode.

Endelig skaber det en urimelig usikkerhed for min klient og en urimelig retsstilling til fordel for Nordea, hvis selskabet uden varsel kan fratage min klient pensionsudbetalingen på baggrund i et vilkår, som man har givet afkald på at anvende i 7 år. Og vel at mærke ikke har oplyst om, at man forbeholder sig ret til at anvende. Nordea er i den sammenhæng den stærke part og har derfor et skærpet ansvar for at orientere den svagere part uddybende.

Nordea Liv og Pension skal derfor anerkende, at min klient med virkning fra 7. oktober 2008 er tilkendt en varig udbetaling af erhvervsevnetabsdækning og ophør af udbetalingen jf. vilkårene i tilkendelsesbrevet alene kan ophøre pga. forbedringer i helbredstilstanden.

Nordea skal ligeledes anerkende, at man jf. svaret i brev af 30. marts 2016 har givet afkald på at bruge indtjeningsevnen som kriterie, da man af kulancemæssige grunde har set bort fra denne mulighed og samtidig har undladt at oplyse min klient herom.

Endelig skal Nordea anerkende, at man, på trods af, at man var bekendt med alle omstændighederne om min klients ejerforhold og fleksjobansættelse, ikke har oplyst min klient om, at det, efter Nordeas opfattelse, vil være objektivt forhindrende for hendes ret til udbetaling, hvis man på et tidspunkt vil bringe dette kriterie i anvendelse."

Selskabet har i brev af 27/12 2016 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"**Sagsforløb**
Forsikrede har tidligere fået udbetaling fra os i kortere perioder. Den 1. september 2008 modtager vi en lægeattest fra forsikredes psykiater (bilag B) og en erklæring fra forsikrede (bilag C).
Vi indhenter oplysninger fra … Kommune og Psykiatrisk Center …, og på baggrund af oplysningerne vurderer vi, at forsikrede er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra karensperiodens udløb den 7. oktober 2008 længst til 1. juli 2030, hvor forsikringen udløber (bilag D). Vi følger op på forsikredes situation hvert andet år.

Den 24. oktober 2014 og den 2. juli 2015 modtager vi kopi af forsikredes årsopgørelser (bilag E).

Den 2. oktober 2015 sender vi brev til forsikrede, hvori vi oplyser, at vi har vurderet, at hendes indtjeningsevne ikke er nedsat med mindst 2/3 (bilag F).

Den 8. oktober 2015 modtager vi en mail fra forsikrede, som er uenig i afgørelsen (bilag G). Vi fastholder vores afgørelse i brev til forsikrede dateret den 12. november 2016 (bilag H).

Den 30. november 2015 modtager vi en henvendelse fra advokat … (bilag I), hvor han gør indsigelse mod vores afgørelse om, at forsikrede ikke længere er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension. Vi fastholder vores afgørelse i brev til [klagerens advokat] dateret den 19. januar 2016 (bilag J).

Vi modtager brev fra [klagerens advokat] dateret den 9. marts 2016, hvor han igen gør indsigelse mod vores afgørelse (bilag K). Vi fastholder vores afgørelse i brev til [klagerens advokat] dateret den 30. marts 2016 (bilag L).

Den 8. juni 2016 modtager vi en udtalelse fra psykiater … (bilag M). Den 21. juni 2016 skriver vi til forsikrede, at vi fastholder vores afgørelse (bilag N).

Den 22. juni 2016 modtager direktionen i Nordea Liv & Pension en indsigelse fra [klagerens advokat] (bilag O). Vi fastholder igen afgørelsen i brev dateret den 29. juni 2016 (bilag P).

Forsikredes klage
Forsikredes advokat klager over vores ophør af præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension.

Vores afgørelse
Indledningsvist skal angives, at vi fastholder vores tidligere afgørelse om, at forsikrede ikke har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension efter den 1. januar 2016.
…
Nedsættelsen af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Når erhvervsevnen vurderes i forhold til forsikringsbetingelserne, vurderes det først og fremmest, om forsikredes erhvervsevne er nedsat i tilstrækkelig grad på grund af sygdom eller ulykke. Desuden vurderes, om forsikredes indtjeningsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat med 2/3 eller mere. I denne vurdering indgår også indtjening fra selvstændig virksomhed jf. Ankenævnets tidligere kendelse i afgørelsen 81.113, hvoraf det fremgår, at *'Nævnet bemærker, at såvel klagerens indtægt fra egen virksomhed som tilskuddet fra kommunen indgår i vurderingen.'*

Vi har, efter at have gennemgået forsikredes skatteoplysninger og selskabsrapporter, vurderet, at forsikredes indtjeningsevne ikke er nedsat med 2/3.

Ved denne vurdering har vi lagt vægt på forsikredes skatteoplysninger, hvoraf det fremgår, at hun i 2011 og 2012 har foretaget overførsler fra virksomhedsordningen på hhv. 619.951 kr. og 665.500 kr. I 2013 og 2014 har hun samlede overførsler på hhv. 440.952 kr. og 466.058 kr.

Uagtet at der har været et fald i hendes indtjening fra 2012 til 2013, er hendes indtjening fra hendes selvstændige virksomhed langt over en tredjedel af hendes indtjening, før hun blev syg, hvor hun har oplyst at have en årlig indtjening på ca. 500.000 kr. Ligeledes er hendes indtjeningsevne ikke nedsat med 2/3 eller mere i forhold til, hvad der er sædvanligt for andre med samme baggrund som forsikrede jf. vedlagte udskrift fra DA's Netstat (bilag Q).

Forsikrede er ansat i fleksjob i [virksomheden], som hun har overtaget efter sin fars død, og som hun er eneejer af, og som hun også var ansat i forud for sin sygdom. Det er imidlertid ikke det faktum, at hun er ejer af virksomheden, der er afgørende for vores vurdering, men derimod det faktum, at hun qua sit arbejde i virksomheden påvirker virksomhedens indtjening, hvorfor overskuddet derfra kan henregnes til hendes personlige indkomst og erhvervsevne. Hendes ejerskab er således ikke objektivt forhindrende for udbetaling fra hendes dækning ved nedsat erhvervsevne, men det er som nævnt ovenfor vores vurdering, at hun påvirker selskabets indtjening ved sin tilstedeværelse og arbejdskraft i virksomheden.

Da forsikredes indtjeningsevne ikke er nedsat med 2/3 eller mere, er der ikke ret til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension. Det forhold, at vi ikke tidligere har gjort forsikredes indtægt i egen virksomhed gældende i forhold til vurderingen af erhvervsevnen, ændrer ikke på vores ret til at gøre det fremadrettet. Der er således ikke sket en kulancemæssig frafaldelse af muligheden for at se på forsikredes indtjeningsevne.

Da vi ser på forsikredes indtjening i hendes selvstændige virksomhed, har vi valgt ikke at se på, om hun også tilbage i tid ikke har været berettiget til præmiefritagelse og udbetaling. Vi har dermed valgt ikke at undersøge, hvorvidt der kunne være mulighed for at opkræve for meget udbetalt tilbage i tid.

I vores brev dateret den 30. marts 2016 har vi oplyst, at der ikke ifølge betingelserne er ret til en midlertidig udbetaling, hvor erhvervsevnen vurderes i forhold til forsikredes tidligere erhverv. At vi alligevel indledningsvist har vurderet forsikredes erhvervsevne i henhold til hendes tidligere erhverv, og først senere overgår til at vurdere forsikrede i forhold til generelt erhverv, er ikke gjort ud fra en kulancemæssig vurdering, som forsikredes advokat skriver. Det er almindelig branchepraksis, at man starter med at vurdere forsikrede i eget erhverv, og først senere, når helbredssituationen skønnes stabil/bedret, overgår til en vurdering af forsikrede i generelt erhverv. Der er således ikke tale om, som forsikredes advokat fejlagtigt skriver, at vi har fraveget at anvende vilkåret om indtjeningsevne. Det er blot tale om, at vi har vurderet forsikredes erhvervsevne ud fra kriterierne om midlertidig erhvervsevnenedsættelse.

Vi har i brev dateret den 27. maj 2016 informeret forsikrede om, at der i henhold til gældende forsikringsbetingelser vil være tale om en såvel lægelig som en økonomisk vurdering for at kunne vurdere den nedsatte erhvervsevne.

Vi henleder opmærksomheden på, at det fremgår af forsikringsbetingelserne, at der er tale om en vurdering af forsikredes nedsatte erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, men også en vurdering af forsikredes evne til at tjene penge som følge heraf.

Vi har bedt om forsikredes indtægtsoplysninger i maj 2015 og har først herefter vurderet forsikredes evne til at tjene penge. Vi har derfor ikke tidligere været vidende om, at forsikredes evne til at tjene penge ikke var nedsat tilstrækkeligt for fortsat at kunne være berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension. At vi først i 2015 ser på forsikredes indtjeningsevne, ændrer imidlertid ikke på, at indtjeningskriteriet hele tiden har fremgået af forsikringsbetingelserne, ligesom der ikke er grundlag for at antage at vi har fortabt muligheden for at gøre dette kriterie gældende.

Der er ikke tale om, at vi har tilkendt en varig udbetaling, som ikke kan ændres. Vi har netop skrevet, at præmiefritagelsen og udbetalingen er forlænget, længst til den 1. juli 2030, hvor forsikringen udløber. Vi skriver videre, at vi cirka hvert andet år vil følge op.

Forsikredes advokat angiver i sit brev til Ankenævnet, at vi uden varsel har frataget forsikredes hendes udbetaling ved nedsat erhvervsevne. Dette er ikke korrekt. Der er i overensstemmelse med almindelig praksis givet forsikrede en omstillingsperiode jf. vores brev af 2. oktober 2015.

Vi fastholder på baggrund af ovenstående vores tidligere vurdering og finder, at sagen kan afgøres på det foreliggende."

Klagerens advokat har i brev af 15/1 2017 til nævnet bl.a. anført:

"1) Midlertidig tilkendelse/Varig tilkendelse
Nordeas praksis i min klients sag er ikke udtryk for brancheprakis, som påstået.

Det er almindelig praksis, at en midlertidig tilkendelse fremgår tydeligt af tilkendelsen ved at den er tidsbegrænset (i denne type sager typisk maksimalt 2 år) og udbetaling efter tilkendelsesperioden er betinget af en fornyet vurdering. Af tilkendelsesbrevet fra Nordea fremgår dette ikke. Tværtimod fremgår det, at tilkendelsen er givet i hele forsikringsperioden med det forbehold, at tilkendelsen kan tages op til fornyet bedømmelse, hvis der indtræder ændringer i helbredstilstanden. Dette vilkår er sædvanligt ved varige tilkendelser, ligesom det er sædvanligt, at selskaberne ved varig tilkendelse forbeholder sig ret til med jævne mellemrum at stille spørgsmål til forsikredes helbred.

Jeg må derfor fastholde, at min klient i Nordeas brev af 14. november 2008 har fået en varig tilkendelse, som alene jf. ordlyden af tilkendelsesbrevet kan tages op til fornyet vurdering på baggrund af ændringer i helbredstilstanden.

2) Forbehold for indtjeningsevnen
Nordea tager ikke i tilkendelsesbrevet forbehold for, at Nordea vil forbeholde sig ret til på et senere tidspunkt, at inddrage indtjeningsevnen i en vurdering af fortsat udbetaling. Det vil være normal praksis og god forsikringsskik, at selskabet i forbindelse med en midlertidig tilkendelse tager forbehold for, at man kan inddrage indtjeningskriteriet ved en fornyet bedømmelse. Dette forbehold har Nordea ikke taget på noget tidspunkt.

Da man i 2014 indhenter de første skatteoplysninger gør man heller ikke opmærksom på, at det sker med henblik på en fornyet bedømmelse baseret på indtjeningsevnen, lige som man forholder sig passiv efter modtagelsen af oplysningerne.
3) Indtjeningsevnen

Indtjeningsevnen i forsikringsbetingelserne henviser til forsikredes evne til at have indkomst ved arbejde. Indtjeningsevnen vedrører ikke forsikredes muligheder for kapitalindkomst mv. som ikke hidrører fra arbejde. Dette gælder uanset forsikrede er ansat eller selvstændig.

Nordea hævder i den forbindelse, at det faktum, at min klient er fysisk til stede i virksomheden er et objektivt kriterie for at betragte overførsler fra virksomhedsordningen som lønindkomst. Det sker på baggrund af en tidligere ankenævnskendelse. Den ankenævnskendelse, der henvises til, er en konkret bedømmelse og ikke et objektivt kriterie, som Nordea tager det til indtægt for.

I min klients tilfælde, skal der derfor foretages en individuel vurdering af i hvilket omfang min klient har bidraget til omsætningsoverskuddet, ligesom overførsler fra virksomhedsordningen jo ikke er et udtryk for overskuddet i de enkelte år. Overførsler fra virksomhedsordningen er at sammenligne med udlodning i virksomheder, der er etableret som selskaber.

Hertil kommer, at Nordea skal påvise, at min klient ved sit arbejde i virksomheden har bidraget med et overskud i det omfang som postuleres.

Af den neuropsykologiske erklæring, som Nordea indhenter i juni 2015, fremgår det i konklusionen:

…

- Erhvervsevne. Tilstanden skønnes som beskrevet kronisk og den anbefalede intervention forventes ikke at kunne forbedre funktionsniveauet væsentligt i forhold til arbejdsevnen. De aktiviteter klienten udfører i forhold til virksomheden har mere karakter af sociale foranstaltninger til at holde en svær angst/belastning i skak, end en egentlig arbejdsindsats. Klienten har brug for ro og presses hun yderligere i den nuværende situation, er der stor fare for yderligere forværring af den psykiske tilstand. Samlet må erhvervsevnen i praksis anses for ubetydelig i ethvert erhverv.

…

Denne konklusion, indhentet af Nordea, bekræfter, at min klient ikke er i stand til at bidrage til indtjeningen i virksomheden. Nordeas postulat om min klients indtjeningsevne er derfor truffet mod bedre vidende. I bedste fald er det et fejlskøn, som ikke skal komme min klient til skade.

4) God forsikringsskik

Nordeas behandling af denne sag er helt igennem kritisabel. Som forsikringsselskab har man et skærpet ansvar for at orientere de forsikrede korrekt og udtømmende.

Hele sagen og dens behandling bærer præg af, at man ved den oprindelige tilkendelse og opfølgningen ikke har overholdt branchestandarderne og dermed forpasset mulighederne for at gøre indtjeningsprincippet gældende.

Når man ikke fra det oprindelige tilkendelsestidspunkt gør opmærksom på, at fremtidig tilkendelse kan gøres betinget af indtjeningsevnen, så må forsikrede med god ret gå ud fra, at de oplyste kriterier er udtømmende.

Det er i denne sammenhæng en skærpende omstændighed, at Nordea tilsyneladende har en praksis (uanset den ikke er i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne), hvor man objektivt betragter overskuddet i selvstændig virksomhed som ejerens lønindtægt, uanset hvor meget ejeren reelt kan bidrage med.

Det skærper i den forbindelse oplysningspligten over for min klient, da Nordea er vidende om at min klient er selvstændig med fleksjob i egen virksomhed.

Man har på intet tidspunkt orienteret min klient om denne praksis, der i reelt betyder, at Nordea på et vilkårligt tidspunkt kan stoppe udbetalingen. En viden, som er helt vital for min klient, men som Nordea ikke på noget tidspunkt har fundet det nødvendigt at videregive.

Jeg fastholder derfor på min klients vegne, at Nordea skal anerkende, at de skal fortsætte udbetalingen til forsikringens udløb, medmindre der i perioden indtræffer helbredsmæssige bedringer, der bevirker, at de helbredsmæssige kriterier for udbetaling ikke længere er til stede."

Selskabet har i brev af 23/3 2017 til nævnet fastholdt sine synspunkter og har herudover tilføjet:

"Vi er enige med forsikredes advokat i, at kendelsen i sagen 81.113 er en konkret afgørelse, hvilket alle Ankenævnets kendelser er. Vi mener imidlertid fortsat, at Ankenævnets konklusion om, at indtjening fra selvstændig virksomhed medregnes i vurderingen af indtjeningsevnen, kan tillægges betydning også i forhold til denne sag.

Vi henleder opmærksomheden på kendelsen i sagen 87.292, hvor nævnet ikke finder at kunne kritisere, at selskabet har ladet klagerens samlede indtægt, herunder overskuddet i klagerens virksomhed, indgå i grundlaget for erhvervsevnetabet

Ligeledes medfører det faktum, at vi ikke tidligere har gjort indtjeningen gældende, ikke, at vi har fortabt muligheden for at se på forsikredes indtjening. I og med at vi ikke tidligere har set på forsikredes indtjening, har forsikrede formentlig fået udbetaling i en periode på trods, af at hun ikke har været berettiget til det. Men vi har, som tidligere oplyst, valgt ikke at se på, om der kan være krav om tilbagebetaling af det tidligere udbetalte.

Vi henleder opmærksomheden på kendelsen i sagen 86.147, hvor nævnet ikke finder at kunne kritisere, at selskabet har ladet klagerens samlede indtægt, herunder overskuddet i klagerens virksomhed, indgå i grundlaget for erhvervsevnetabsberegningen. Herudover finder nævnet, at det forhold, at selskabet har ydet dækning i en periode, selvom selskabet eventuelt kunne have indhentet oplysninger om klagerens omsætning på et tidligere tidspunkt, ikke fører til et andet resultat.

Slutteligt skal vi bemærke, at Ankenævnet ikke er et disciplinærnævn jf. Ankenævnets vedtægter § 4, stk. 3, nr. 2, hvorfor Ankenævnet ikke skal tage stilling til selve behandlingen af sagen hos Nordea Liv & Pension men udelukkende til, hvorvidt vi har været berettiget til at stoppe tilkendelsen til forsikrede."

Til dette har klagerens advokat i brev af 12/4 2017 bl.a. er anført:

"2) Indtjeningsevnen
…
Min klient har mistet sin erhvervsevne af psykiske årsager og ikke af fysiske, som det er tilfældet i alle de ankenævnskendelser, Nordea henviser til, ligesom ingen af de forsikrede i de nævnte sager

> har en erhvervsevne, som er vurderet til ubetydelig i ethvert erhverv. Selskaberne har desuden i sagerne påvist, at forsikrede deltager aktivt i den daglige drift. Af det materiale, som Nordea bygger sin vurdering på, fremgår det klart, at min klient ikke kan deltage i virksomhedens drift.
> …
> Nordea skal derfor anerkende, at min klients indtjeningsevne er nul eller i bedste fald meget begrænset og derfor ikke begrunder ophør af udbetaling af invalidepension. Udbetalingen af invalidepension og præmiefritagelsen skal derfor genoptages fra 1. januar 2016."

Hertil har selskabet i brev af 4/5 2017 til nævnet bl.a. tilføjet:

> "I henhold til indsigelse vedrørende indtjeningsevnen har vi følgende kommentarer.
> Det fremgår af forsikredes advokats brev, at forsikrede ikke deltager aktivt i virksomhedens drift, men at hendes tilstedeværelse i virksomheden alene er af social karakter, anbefalet af psykiateren. Af den neuropsykologiske undersøgelse (bilag R) fremgår det, at forsikrede efter aftale med psykiateren åbner [virksomhed] kl. 7 og kører hjem kort efter. Forsikrede møder senere på [virksomhed] en til to gange dagligt. Medarbejderne kan regne med forsikrede til konkrete planlagte arbejdsopgaver.
> Af speciallægeerklæringen fra [psykiater] (bilag S) fremgår det tilsvarende, at forsikrede åbner forretningen kl. 7 og er til stede i virksomheden om formiddagen en time eller to. Nogle dage er forsikrede i stand til at tale med kunder, andre dage er der ikke overskud til det, men så varetager forsikrede små opgaver, som at feje eller vaske biler og tale med medarbejderne. Forsikrede har oplyst, at der er beslutninger, som hun er nødt til at træffe. På baggrund af de oplysninger har vi vurderet, at forsikrede deltager aktivt i virksomhedens drift, og igennem sin tilstedeværelse og deltagelse påvirker virksomhedens indtjening og overskud.
>
> Det forhold, at forsikrede har nedsat erhvervsevne af psykiske årsager og ikke af fysiske årsager, som det er tilfældet i de ankenævnskendelser, vi henviser til i vores brev dateret den 23. marts 2017, er uden betydning for kendelsernes præjudikatsværdi. Det afgørende i forhold til afgørelsen er, om erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3, ikke hvor meget den er nedsat udover 2/3."

Parterne har i breve af 2/6 2017, 23/6 2017, 20/12 2017 og 25/1 2018 fastholdt deres synspunkter.

Af selskabets tilkendelsesbrev af 14/11 2008 (af klagerens advokat benævnt "bilag 2") fremgår bl.a.:

> "**Præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension,**
> …
> Du har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra karensperiodens udløb den 7. oktober 2008 og længst frem til den 1. juli 1930, hvor forsikringen udløber.
>
> Ved vores vurdering har vi lagt vægt på oplysningerne i statusattesten fra [speciallæge i psykiatri] fra 7. juli 2008. Heraf fremgår det, at din helbredstilstand er forværret. Du lider af svære depressive perioder og har en lav stresstærskel.

Du har været nød til, at nedsætte din arbejdstid i dit flexjob.

På baggrund af oplysningerne vurderer vi, at der er lægelig dokumentation for, at din erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne fra 7. juli 2008.

Du skal være opmærksom på, at du skal give os besked

- Hvis du ophører med fleksjobbet
- Hvis der sker ændringer i fleksjobbet (timeantal, tilskud)
- Hvis der sker ændringer i din helbredstilstand
- Hvis du bliver tilkendt pension
- Hvis du får arbejde på almindelige vilkår

Vi vil cirka hvert andet år skrive til dig for at følge op på din helbredssituation."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 27/3 2015 (af klagerens advokat benævnt "bilag **XX**") fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser, at firmaet stadig er velfungerende og giver økonomisk overskud. Hun har ansat en arbejdende [leder] og derudover tre [faglærte arbejdere], en altmuligmand og en bogholder. [Klageren] møder i virksomheden hver dag. Hun forklarer, at hun har en aftale med sin psykiater om, at hun skal komme op om morgenen og være med at til at åbne forretningen kl. 07.00. Det overholder hun stort set uden afbud. Hun er til stede i virksomheden om formiddagen halvanden til to timer. Derefter kører hun som regel hjem. Ofte kommer hun igen en til to timer en gang eller to i løbet af dagen. De sidste par år er hun blevet i stand til at varetage færre konkrete arbejdsopgaver, men hun kan godt lide at være i virksomheden og føler sig tryg der. Medarbejdere er bekendt med hendes begrænsede arbejdsevne, så de skåner hende og undgår at spørge hende om for meget på én gang. Nogle dage er hun i stand til at tale med kunder, andre dage har hun ikke overskud til det, men så kan hun gå omkring og tale lidt med medarbejderne, vaske en … eller feje ude i gården. Samlet set anslår hun, at hun er til stede i virksomheden to-tre timer om dagen i gennemsnit, men hendes effektive arbejdsindsats er meget begrænset. Hun anfører, at der er nogle beslutninger, som hun er nødt til at tage, men så meget som muligt overlader hun til [leder] og bogholder.
…
[Klageren] fik bevilliget fleksjob i 2008. I starten arbejdede hun omkring tot tredjedel af fuld arbejdstid, men siden da har funktionsevnen været aftagende. [Klageren] kan ikke angive sin aktuelle arbejdstid mere præcist."

Af neuropsykologisk erklæring af 24/6 2015 fremgår bl.a.

"BAGGRUND
Klienten er enebarn. Voksede op i … hos samboende forældre. Faderen drev eget … og moderen passede kontoret. Barndommen var tryg og præget af forældrenes omsorg på alle områder. … Var glad for at gå i skole, hvor hun i alle fag lå i toppen. … Bestod herefter … med gode standpunkter. Kom i lære og tog en …uddannelse som …. Blev ansat hos faderen, hvor hun stod for regnskab og salg ….

Fra 1998 oplevede klienten flere belastninger. Forældrene blev skilt. Klienten har altid haft en tæt relation til faderen, som i år 2000 blev opereret for tarmkræft. Blev efterfølgende raskmeldt, men fik i 2003 påvist recidiv og døde i 2005. Faderens sygdom og død gav klienten et voldsomt "knæk".

Klienten overtog firmaet sammen med nogle medarbejdere, men var psykisk så belastet, at hun ikke magtede at arbejde på fuld tid. Har de senere år fået det værre og i praksis køres firmaet i dag af [leder] og en regnskabsmedarbejder.
…
EGET ARBEJDSMARKEDSPERSPEKTIV
Klienten åbner [virksomhed] hver morgen, men kører kort efter hjem igen. Møder senere [i virksomhed] en eller to gange dagligt. Medarbejderne er orienteret om klientens tilstand, og at de kan regne med hende til konkrete planlagte arbejdsopgaver. Hun kan ikke længere overskue regnskabet, som er overgivet til en medarbejder. Klienten kan ikke overskue, når der er travlt i firmaet – kan i sådanne situationer begynde at fx feje gården, for at få fred indeni. Kan ikke forudse, hvordan hun har det rent psykisk fra det ene øjeblik til det næste. Den effektive arbejdsindsats, i de timer hun opholder sig i firmaet, er derfor lig nul.
…
- Erhvervsevne. Tilstanden skønnes som beskrevet kronisk og den anbefalede intervention forventes ikke at kunne forbedre funktionsniveauet væsentligt i forhold til arbejdsevnen. De aktiviteter klienten udfører i forhold til virksomheden har mere karakter af sociale foranstaltninger til at holde en svær angst/belastning i skak, end en egentlig arbejdsindsats. Klienten har brug for ro og presses hun yderligere i den nuværende situation, er der stor fare for yderligere forværring af den psykiske tilstand. Samlet må erhvervsevnen i praksis anses for ubetydelig i ethvert erhverv."

Af selskabets brev af 2/10 2015 fremgår bl.a.:

"Vi har modtaget skatteoplysninger og selskabsrapporter.

På grundlag af oplysningerne har vi vurderet, at du ikke længere har ret til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, da din indtjeningsevne ikke er nedsat med 2/3.
Da du har været tilkendt præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension i en længere periode, så fortsætter præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension i en 3 måneders omstillingsperiode frem til og med december måned 2015.

Ved vores vurdering har vi lagt vægt på, at din indtjeningsevne ikke er nedsat med mindst 2/3 i forhold til din indtjeningsevne før du blev sygemeldt.

For at være berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension skal din erhvervsevne og indtjeningsevne være nedsat med mindst 2/3 på grund af sygdom eller ulykke. Ved denne vurdering ser vi ikke blot på dit eget erhverv, men også på din erhvervsevne i andet passende erhverv. På baggrund af ovenstående har vi vurderet, at du ikke længere opfylder forsikringsbetingelserne.

Udbetalingen for december måned 2015 var den sidste og indbetalingen skal herefter genoptages."

12. 89958

Klageren har i mail af 8/10 2015 til selskabet klaget over standsningen af udbetalinger:

> "Jeg har i dag d. 08.10.2015 modtaget brev fra jer hvor i meddeler i ophæver min udb. af invalidepension og præmiefritagelse.
> Det står jeg helt uforstående overfor da det jeg har det så skidt nu, at jeg ikke er i fimaet og har ikke været det i 2 mdr. Med hensyn til indtjening har jeg måtte ansat en [leder] og min mor er trådt til – jeg har det så skidt og kæmper hver dag. Min indtjening er ikke blevet bedre – havde jeg været i firmaet ville det have set bedre ud."

Af selskabets brev af 30/3 2016 til klagerens advokat (af klagerens advokat benævnt "bilag 3") fremgår bl.a.:

> "Det er ikke det faktum, at din klient står som ejer at [virksomhed], der er afgørende for vores vurdering. Det afgørende er derimod, at din klient efter vores vurdering påvirker virksomhedens indtjening og overskud, allerede fordi hun er ejer af virksomheden og samtidig er ansat i fleksjob i virksomheden.
>
> Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 7, at nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension foreligger, når forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 af hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige med tilsvarende uddannelse og alder.
>
> Da din klient påvirker virksomhedens overskud igennem sin tilstedeværelse og aktive deltagelse i virksomhedens drift, må overskuddet herfra være at betragte som indtjening, der kan medregnes i vurderingen af hendes erhvervsevne.
>
> I modsætning til passiv værdianbringelse som for eksempel aktieinvesteringer, så er der i din klients tilfælde tale om, at hun er aktiv deltager i virksomheden og derigennem har mulighed for at påvirke det afkast virksomheden genererer, hvorfor overskuddet derfra må medregnes i vurderingen af din klients evne til at generere en indtjening ved hendes egen arbejdsindsats.
>
> Der er ikke ifølge betingelserne ret til en midlertidig udbetaling, hvor erhvervsevnen vurderes i forhold til din klients tidligere erhverv. Når vi indledningsvis vurderer erhvervsevnen i henhold til hendes tidligere erhverv, stiller vi hende derfor bedre end hun har krav på i henhold til forsikringsbetingelserne. At vi derefter overgår til at vurdere din klient i forhold til generelt erhverv, er i overensstemmelse med almindelig praksis i sager omkring erstatning ved nedsat erhvervsevne."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§7 Invalideydelser**
> **Invaliditet**
> Forsikringstageren har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente, hvis den forsikrede får nedsat sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.
>
> Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse

> – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
> …
> Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente ikke længere er til stede, genoptages præmiebetalingen, og udbetaling af invaliderente ophører."

Nævnet udtaler:

Selskabet har ydet dækning for tab af erhvervsevne i perioden fra den 7/10 2008 til den 31/12 2015, hvorefter selskabet har standset udbetalingerne med henvisning til, at klagerens erhvervsevne (indtjeningsevne) ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Ifølge forsikringsbetingelserne er det en betingelse for at opnå helbredsbetingede ydelser, at den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Selskabet har anført, at klageren i forbindelse med skadeanmeldelsen oplyste, at hun tidligere havde oppebåret en indtægt på ca. 500.000 kr. om året. Selskabet har anført, at klageren i 2011 og 2012 har foretaget overførsler fra virksomhedsordningen på hhv. 619.951 kr. og 665.500 kr. og, at hun i 2013 og 2014 havde samlede overførsler på hhv. 440.952 kr. og 466.058 kr.

Klageren har bestridt, at selskabet er berettiget til at medregne indtægt, hun oppebærer som ejer af virksomheden, da den reelt har karakter af kapitalindkomst, da hun ikke deltager i ledelsen af virksomheden. Ifølge klageren kan kun indtægt, som hun oppebærer ved faktisk arbejde medregnes. Hun har med henvisning til en psykiatrisk speciallægeerklæring og en neuropsykologisk erklæring anført, at hun ikke bidrager til virksomhedens overskud, og at dette derfor ikke kan medtages. Klageren har ikke bestridt de beløb, som selskabet har oplyst.

14. 89958

Klagerens advokat har over for nævnet i brev af 12/4 2017 blandt andet anført: "Min klient har mistet sin erhvervsevne af psykiske årsager og ikke af fysiske, som det er tilfældet i alle de ankenævnskendelser, Nordea henviser til, ligesom ingen af de forsikrede i de nævnte sager har en erhvervsevne, som er vurderet til ubetydelig i ethvert erhverv. Selskaberne har desuden i sagerne påvist, at forsikrede deltager aktivt i den daglige drift. Af det materiale, som Nordea bygger sin vurdering på, fremgår det klart, at min klient ikke kan deltage i virksomhedens drift. …

Nordea skal derfor anerkende, at min klients indtjeningsevne er nul eller i bedste fald meget begrænset og derfor ikke begrunder ophør af udbetaling af invalidepension. Udbetalingen af invalidepension og præmiefritagelsen skal derfor genoptages fra 1. januar 2016."

Klageren har tillige anført, at selskabet ved sit tilkendelsesbrev af 14/11 2008 gav tilsagn om varige ydelser frem til forsikringens udløb den 1/7 2030, og at der i brevet ikke blev taget forbehold om fornyet vurdering på baggrund af hendes økonomiske forhold.

Klageren har endvidere anført, at selskabet har forsømt at rådgive klageren korrekt, idet selskabet har haft kendskab til, at hun var eneejer af virksomheden, og derfor burde have oplyst, at ejerskabet i sig selv ville forhindre hende i at få udbetalinger i tilfælde af helbredssvækkelse. Klageren har endvidere anført, at selskabet i det mindste burde have oplyst klageren, at hun skulle søge fleksjob i en anden virksomhed end sin egen.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har inddraget overskuddet i hendes virksomhed i grundlaget for vurdering af, om hun fremadrettet er berettiget til helbredsbetingede ydelser. Nævnet henviser til sine tidligere afgørelser 87292 og 86147. At klageren alene udfører underordnede funktioner i virksomheden, som hun har været tilknyttet i mange år, og som hun har arvet, kan ikke føre til andet resultat.

Nævnet finder, at selskabets tilkendelsesbrev af 14/11 2008 ikke er formuleret på en sådan måde, at selskabet er afskåret fra at standse udbetalingerne af invalidepension og kræve præmiebetaling med henvisning til klagerens økonomiske forhold. Nævnet har blandt andet lagt

vægt på, at det af brevet fremgår, at klageren skal give selskabet meddelelse, hvis hun ophører med fleksjobbet, hvis der sker ændringer i fleksjobbet (timeantal, tilskud), hvis hun bliver tilkendt pension eller hvis hun får arbejde på almindelige vilkår. Det er nævnets opfattelse, at disse omstændigheder er eksempler på forhold, der kan påvirke hendes indtægtsforhold. At det i brevet tillige anføres, at selskabet løbende vil følge op på hendes helbredssituation kan ikke føre til andet resultat.

Nævnet finder endvidere, at selskabets brev af 30/3 2016 ikke indeholder et afkald på at bruge indtjeningsevnen som kriterium, som anført af klageren i klagen til nævnet.

På baggrund af oplysningerne om størrelsen af klagerens indkomst kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalidepension til klageren efter den 1/1 2016 med henvisning til, at hun ikke har godtgjort, at hendes indtjeningsevne er nedsat med 2/3 eller derover. Nævnet finder endvidere ikke grundlag for at kritisere selskabets rådgivning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings